

Mateřská škola Náměšť na Hané, okres Olomouc

**„PO CELÝ ROK MÁME DO
PŘÍRODY JEN KROK“**

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Motto:

*Co slyším, to zapomenu.
Co vidím, si pamatuji.
Co si vyzkouším, tomu rozumím.*

Konfucius

OBSAH

1	Identifikační údaje	4
2	Obecná charakteristika školy	6
3	Podmínky předškolního vzdělávání	8
3.1	Věcné podmínky	8
3.2	Životospráva	9
3.3	Psychosociální podmínky	12
3.4	Organizace	14
3.5	Řízení mateřské školy	16
3.6	Personální a pedagogické zajištění	18
3.7	Spoluúčast rodičů	19
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	20
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	22
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	24
4	Organizace vzdělávání	27
5	Charakteristika vzdělávacího programu	29
6	Vzdělávací obsah	33
6.1	Integrované bloky ŠVP PV	34
7	Evaluační systém a pedagogická diagnostika	45
7.1	Evaluace	45
7.2	Pedagogická diagnostika	47
	Příloha č. 1	49

1 Identifikační údaje

Název dokumentu

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen „ŠVP“):

„Po celý rok máme do přírody jen krok“

Název a sídlo školy

Základní škola a Mateřská škola Náměšť na Hané, okres Olomouc

Komenského 283

783 44 Náměšť na Hané

IČO: 452 386 85

Zřizovatel

Městys Náměšť na Hané

nám. T. G. Masaryka 100

783 44 Náměšť na Hané

IČO: 002 992 60

Ředitel školy

Mgr. Ladislav Havelka

tel: 585 952 179

e-mail: reditel@zsnamest.cz

Místo poskytovaného vzdělávání

Mateřská škola

Zábraní 514

783 44 Náměšť na Hané

Zpracovatelé

Mgr. Pavla Valentová, zástupkyně ředitele pro MŠ

Č. j.

Účinnost dokumentu

Dokument je platný a účinný od 1. 9.2023 do vydání nového. Případné změny jsou uváděny formou číslovaných dodatků.

2 Obecná charakteristika školy

Budova mateřské školy (dále jen „MŠ“) byla postavena v letech 1978 až 1982, provoz byl zahájen slavnostním otevřením 1. září 1982. Od této doby se změnil její venkovní pohled výměnou střechy a v roce 2014 celkovou rekonstrukcí – plastová okna, celkové zateplení budovy a nová barevná fasáda.

Od roku 1993 do roku 2017 byla MŠ samostatným právním subjektem. V roce 2017 došlo k jejímu sloučení s místní základní školou.

V prvním patrovém pavilonu jsou umístěny dvě třídy – Medvídků a Berušek, v druhém pavilonu se nachází další dvě třídy Skřítků a Veverek.

Třídy se naplňují obvykle do počtu 24 dětí, na každou třídu bývají přítomny 2 učitelky, dále dle potřeby asistenti pedagoga či nepedagogičtí pracovníci. Konkrétní počty dětí a zaměstnanců MŠ jsou uvedeny v Ročním plánu MŠ.

K MŠ náleží hospodářský pavilon, v němž byla zřízena keramická dílna, která slouží nejen pro potřeby školy, ale také veřejnosti, dále je zde prádelna se sušárnou, archiv školy a sklady.

Od školního roku 2017/2018 je zde vybudována i logopedická třída, která slouží speciální pedagožce, která nabízí dětem individuální logopedickou péči, pedagogům a rodičům konzultace a podporu při vypracování plánu pedagogické podpory či individuálního vzdělávacího plánu pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Tuto místnost také využívá sociální pedagog MŠ pro individuální i skupinovou činnost s dětmi z odlišného sociokulturního prostředí.

Po celém obvodu MŠ se rozprostírá zahrada, která nabízí velké možnosti pobytu dětí v jakémkoliv ročním období. V přední části mohou děti využívat pískoviště, hrad se skluzavkou a horolezeckou stěnou, kolotoč a další různé průlezkové prvky. Dále je zde prostor pro volnou hru, míčové hry či jiné námětové hry. Dětem je k dispozici vybavený sklad hraček.

V zadní části zahrady ve spolupráci s rodiči a zřizovatelem dochází k postupnému vytváření různých environmentálních prvků (například hmyzí hotel, hmatový chodník, blátivá kuchyně), dále se zde nachází vyvýšené záhony na pěstování zeleniny a květinový záhon, bylinková spirála s tůňkou a kompost. Tato část zahrady je využívána všemi třídami, ať už v rámci různých výchovně vzdělávacích činností jako je například péče o svůj vyvýšený záhon, nebo k volné hře v členitém terénu.

MŠ se profiluje jako environmentálně zaměřená vzhledem k jejímu umístění a profesnímu i osobnímu zájmu pedagogů o tuto problematiku. Z tohoto důvodu se MŠ zapojila do programu EKOŠKOLA a na jaře roku 2018 jí byl udělen Mezinárodní titul Ekoškoly, který se v červnu

2020 a následně v dubnu 2023 podařilo obhájit. Dále jsou všechny třídy zapojeny do projektu Les ve škole a je jim pravidelně udělován certifikát Lesní třídy.

Naše škola se nachází v klidné lokalitě obklopené pěknou zahradou, poblíž potoka, zahrad, polí, lesů a luk, což umožňuje pozorování změn přírody v souvislosti s ročním obdobím, poznávání živočichů, rostlin, ale také vnímání důležitosti ochrany přírody. K naplnění cílů stanovených v tomto dokumentu využíváme i vzdálenější, ale stále dětem chůzí přístupné, lokality, a to přírodní rezervaci Terežského údolí, zahrady Náměšťského zámku či přilehlý les.

3 Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

MŠ má k dispozici čtyři třídy: Medvídci, Berušky, Skřítki a Veverky. Prostory všech tříd jsou dostatečně velké a vyhovují skupinovým a individuálním činnostem, neboť jsou systematicky a účelně rozděleny na hernu s kobercem a třídu se stolečky. Ve třídách jsme vytvořili pro děti herní koutky např. domácnost, knihy a písмена, ateliér, stolní hry, autíčka a dráhy, kostky, kadeřnictví. Při nákupu hraček klademe důraz na výběr z pohledu podpory osobnostního rozvoje dítěte. Každá ze tříd má vlastní vstup, vlastní šatnu a sociální zařízení. Umývárny jsou řešeny tak, aby zajišťovaly bezpečný dohled nad dětmi, jednotlivá WC jsou oddělena, aby poskytovala dětem určité soukromí. Pro 5 dětí máme zřízeny jednu dětskou mísu a umyvadlo. Umyvadla máme umístěna ve výši 50 cm, výtokový ventil ve výši 60 cm nad podlahou. Umyvadla jsou napojena na společnou mísící baterii osazenou mimo dosah dětí. Každé umyvadlo je opatřeno 1 výtokovým ventilem. Umývárna je vybavena 1 sprchou. Všechny třídy v MŠ mají dvě místnosti a v dopoledních i odpoledních hodinách slouží pro hru dětí, v době jídla je v jedné místnosti se stoly a židličkami jídelna a v době odpočinku druhá místnost vybavená kobercem slouží jako ložnice.

Lehátka a peřinky dětí jsou umístěována do regálů odpovídajícím hygienickým požadavkům, jsou pravidelně povlékána.

Součástí každého oddělení jsou malé kuchyňky určené pro přípravu a výdej stravy.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a estetické. Třídy jsou vybaveny novým nábytkem a dostatkem hraček, pomůcek, které průběžně doplňujeme.

Zaměřujeme se na dovybavení všech tříd pomůckami na podporu environmentálního vzdělání. Děti mají například k dispozici i dětské zahradnické náčiní, které nám slouží k péči o záhonek a zahradu MŠ (hrábě, lopaty, rýče, kolečka ...). Dále dokupujeme nové didaktické pomůcky a hračky pro děti mladší 3 let. Nově se snažíme o dovybavení tříd pomůckami určenými pro rozvoj polytechnického vzdělávání dětí (zatloukačky, stavebnice atd.)

Hračky, pomůcky a náčiní aj. mají své místo, děti se v rámci adaptačního období seznámí s jejich používáním, pravidly uskladňování a mohou si je pak kdykoli samostatně brát a využívat je. Každá třída je vybavena barevnými kontejnery na tříděný odpad. Nejen děti, ale i personál MŠ tak přispívá ke snižování netříděného odpadu, dále se na zahradě MŠ nachází kompost.

Didaktické materiály, odborná a dětská literatura jsou umístěny ve 4. třídě Skřítků. Tyto pomůcky a literatura, které jsou stále aktuálně doplňovány, využívají pro svou práci všichni zaměstnanci MŠ. Pro svoji práci dále mohou využít notebooky a iPady připojené na internet, dále pak tiskárny s kopírkou, digitální fotoaparát, TV, přehrávač DVD, dataprojektor atd.

Chodby, šatny jsou využívány pro výstavy prací a výrobků dětí, které si mohou rodiče prohlédnout. Informačním zdrojem pro rodiče jsou nástěnky, nástěnné pořadače v šatnách tříd, webové stránky a samozřejmě konkrétní rozhovory s učitelkami. Společné prostory spojovací chodby slouží k prezentaci činnosti EKOŠKOLKY a k informování veřejnosti. Pro tyto účely mohou zájemci navštívit www.zsnamest.cz/matrska-skola/ekoskolka/.

Na budovu MŠ bezprostředně navazuje zahrada, která nabízí velké možnosti pobytu dětí v jakémkoliv ročním období. V přední části mohou děti využívat pískoviště, hrad se skluzavkou a horolezeckou stěnou, kolotoč a další různé průlezkové prvky. Dále je zde prostor pro volnou hru, míčové hry či jiné námětové hry. Dětem je k dispozici vybavený sklad hraček. V zadní části zahrady se nachází environmentální prvky (například hmyzí hotel, hmatový chodník, blátivá kuchyně), dále se zde nachází vyvýšené záhony na pěstování zeleniny, květinový záhon, bylinková spirála s tůňkou, ovocné keře a kompost. Tato část zahrady je využívána všemi třídami, ať už v rámci různých výchovně vzdělávacích činností jako je například péče o svůj vyvýšený záhon, nebo k volné hře v členitém terénu.

Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin apod.

Záměry:

- průběžná oprava a údržba zahradních prvků – každoročně
- vybavení školní zahrady environmentálními herními prvky – do 5 let
- zlepšení bezpečnosti vstupních dveří pro zamezení přístupu cizím osobám – do 5 let
- modernizace sociálního zařízení a umýváren ve všech třídách – průběžně

3.2 Životospráva

Stravování je zajišťováno ze školní jídelny při základní škole v Náměšti na Hané. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava podle současných platných předpisů. Snažíme se najít cestu, jak dětem jídelniček co nejvíce obohatit. Důraz je kladen na kvalitní

výběr potravin, ovoce, zeleniny a nápojů. Tématem Jídlo se zabývá Ekotým v rámci účasti na programu Ekoškoly, průběžně tak dochází k pozitivním změnám. O nich informujeme na webových stránkách MŠ nebo na nástěnce Ekoškoly v prostorách MŠ.

Dodržujeme pravidelný interval mezi podávanými jídly, organizace dne je ale flexibilní v případě nutnosti přizpůsobit režim dne aktuální situaci či nečekaným potřebám rodičů. Děti se spolupodílejí na přípravě ke společnému stolování a mají prostor pro volbu konzumace jídla lžící či příborem. Stolování bereme v MŠ jako společenský akt, a proto se snažíme, aby děti respektovaly pravidla odpovídající naší společnosti. Zasedáme k jídlu společně, dodržujeme zvyklosti dané naší kulturou a etiketou (pravidla stolování, jíst se zavřenou pusou, čistota prostředí a svého místa, pravidla slušného chování aj.). Učitelé jsou i v tomto dětem příkladem, zejména apelují na zásady zdravého životního stylu sami svým chováním a jednáním. Personál MŠ děti do jídla nenutí. U mladších dětí je dopomoc při jídle samozřejmostí.

Dítě, je-li v době podávání jídla přítomno v MŠ, se vždy stravuje. To znamená, že má nárok na stravování formou přesnídávky, oběda a svačiny, a to v souvislosti s délkou dohodnutého pobytu v MŠ. Děti mladší 3 let jsou zařazovány do skupiny strážníků (3–6 let).

Pitný režim je zajištěn, nápoje v nerezových a plastových konvicích jsou rovněž připravovány ve školní kuchyni a děti je mají k dispozici po celý den z vlastních hrníčků. Mohou si vybrat mezi připraveným nápojem nebo čistou vodou.

Denní doba pobytu venku je nejméně dvě hodiny dopoledne, tj. cca od 9.30 do 11.30. U dětí preferujeme pobyt venku za každého počasí. Program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Odpoledne se řídí délkou pobytu dětí v MŠ. V případě příznivého počasí přizpůsobujeme provoz tak, aby bylo možné provádět činnosti dětí ve venkovním prostředí v co největším rozsahu.

V rámci celého dne respektujeme individuální potřeby dětí, tj. potřeba aktivity, spánku a odpočinku. Děti odpočívají na lehátku, učitelka jim pouští relaxační hudbu, pohádky na CD, ale preferujeme spíše čtené příběhy na pokračování. Po této aktivitě následuje chvíle ztišení a zklidnění, při které dostávají děti s větší potřebou spánku klidný čas pro usnutí. Poté nabízíme dětem, které neusnou, klidné činnosti ve třídě například tvořivé aktivity, pracovní listy, puzzle, prohlížení knih, logopedická činnost, aj.

Personál MŠ nepodává dětem jakékoliv léky, pouze ve výjimečných případech na žádost zákonných zástupců a dále po konzultaci s ředitelem školy a pediatrem a dle postupu uvedeného ve vnitřní směrnici MŠ.

Při úrazu či náhlém onemocnění učitelka zajistí potřebnou péči, okamžitě informuje zákonné zástupce dětí.

Záměry:

- vést děti ke zdravému životnímu stylu – průběžně
- aplikovat výstupy z Ekoškoly (Téma: Jídlo) – průběžně
- využívat vlastní výpěstky ze školní zahrady (ovocné smoothies, jablečný mošt, zelenina ze záhonů) k obohacení školní stravy – do 5 let
- vybudovat venkovní učebnu pro zkvalitnění a přenesení výchovně vzdělávacího procesu do venkovního prostředí – do 5 let

3.3 Psychosociální podmínky

Pro děti vytváříme v MŠ prostředí plné pohody, jistoty a bezpečí. Dbáme, aby atmosféra byla příjemná, aby se děti cítily v MŠ vítané, k tomu přispívají nejen učitelky svým klidným a vstřícným přístupem, ale i prostředí MŠ, které je příjemně a esteticky upraveno a vybaveno adekvátními hračkami a pomůckami.

Dětem i rodičům nabízíme možnost adaptačního režimu. Děti tak mají dostatek času si přivyknout na nové prostředí. Rodiče mohou, po konzultaci se zástupkyní ředitele pro MŠ, využít možnosti být s dítětem po individuálně dohodnutou dobu v MŠ, přizpůsobit pobyt dítěte jeho momentálnímu stavu.

Respektujeme potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagujeme na ně a napomáháme v jejich uspokojování (jednáme nenásilně, přirozeně a citlivě, navozujeme situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností, neboť, ačkoliv se činnosti v MŠ řídí pravidelným denním rytmem tzv. vnitřním režimem školy, ten je flexibilní a můžeme jej přizpůsobit organizování činností v průběhu dne podle aktuální situace.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné. V případě takové situace, která by směřovala k narušení tohoto pravidla, s dětmi vše probíráme například v komunitním kruhu, formou řízené činnosti nebo didakticky zacílené hry.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Každá třída má vypracovaná svá pravidla, kterými se řídí a na jejichž vzniku se mohou podílet všechny děti. Tato pravidla jsou pro děti snadno pochopitelná a jednoduchou formou znázorněná na obrázku. Společně s rodiči z Ekotýmu a dalšími zájemci se v MŠ průběžně vytváří tzv. EKOKODEX, který pravidla tříd rozšiřuje o prvek ekologické výchovy. Tento kodex je dostupný na nástěnce EKOŠKOLKY, webových stránkách MŠ a je závazný i pro všechny, kteří se podílejí na chodu MŠ.

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády, učitelky podporují kamarádké vztahy a využívají svých odborných znalostí pro stmelování třídního kolektivu.

Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací s dětmi. Děti mají

možnost kdykoliv vyjádřit svůj názor, podílet se na zaměření vzdělávání a učitelky sledují jejich zájmy a potřeby a při vytváření třídních vzdělávacích programů (dále jen „TVP“) na ně pružně reagují. Vylučujeme manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, nepodporujeme nezdravou soutěživost dětí. Nepřipouštíme jakoukoliv komunikaci s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí.

V práci s dětmi uplatňujeme pedagogický styl s nabídkou, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte. Přizpůsobujeme se individuálním možnostem a specifickým schopnostem dětí. Podporujeme zdravé sebevědomí dítěte, učíme ho pracovat samostatně i ve skupině, důvěřovat si. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu. Děti mohou kdykoli relaxovat v klidovém koutku nebo si najít aktivitu dle svého zájmu. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života (je dítěti tematicky blízká, jemu pochopitelná, přiměřeně náročná, dítěti užitečná a prakticky využitelná).

Učitelé se v komunikaci s dítětem vyhýbají negativním slovním komentářům a podporují děti v samostatných pokusech, chyba je jeden ze způsobů, jakým se děti učí přijít na správné řešení. Učitelé děti v děláni chyb nijak neomezují, naopak jim poskytují dostatek prostoru, aby samy poznaly, jak ji napravit a jak se dostat k zamýšlenému cíli. Budujeme v nich tak samostatnost a odpovědnost za své jednání. Dostatečně oceňujeme a vyhodnocujeme konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reagujeme pozitivním oceněním, vyvarujeme se paušálních pochval stejně jako odsudků.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi projevujeme vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost a zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc a podporu. Dětem nabízíme radu, pomoc či podporu, kdykoliv o to požádají. Chováme se důvěryhodně a spolehlivě (autenticky). Věnujeme se neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňujeme prosociálním směrem, snažíme se, aby si, pokud si neví rady samy, řekly o pomoc kamarádovi a společně pak vše vyřešily (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

Záměry:

- vytváření vlastních třídních pravidel, vedení k jejich dodržování a vlastní stanovení následků za jejich porušování – každoročně na začátku školního roku
- stanovit systém sebehodnocení dětí – do 1 roku
- zakládání a práce s portfoliem dětí - postupně u nově příchozích dětí

3.4 Organizace

Činnosti v MŠ jsou podřízeny pravidelnému dennímu rytmu – vnitřnímu režimu školy, který je však flexibilní a můžeme jej přizpůsobit organizování činností v průběhu dne podle aktuální situace. Dostatečně flexibilní denní řád umožňuje také přizpůsobit dobu pobytu dětí venku a děti i ve venkovním prostředí vzdělávat. Vzdělávací nabídka podporuje vnímání přírody, zařazujeme environmentálně zaměřené dny a projekty nebo jiné prvky lesní a venkovní pedagogiky.

Dětem i rodičům nabízíme možnost adaptačního režimu. Děti tak mají dostatek času si přivyknout na nové prostředí. Rodiče mohou, po konzultaci se zástupkyní ředitele pro MŠ, využít možnosti být s dítětem po individuálně dohodnutou dobu v MŠ, přizpůsobit pobyt dítěte jeho momentálnímu stavu.

Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, což vyplývá například i z denního řádu.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám (vybavené prostředí, pomůcky).

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti se zapojují do společných činností v malých i větších skupinách. Mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Denní řád MŠ viz kapitola 4.

Po celou dobu přímé výchovné práce se učitelé dětem a jejich vzdělávání plně věnují. Děti ve třídě nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí a soukromí, a to nejen díky strukturovanému prostředí a materiálnímu vybavení MŠ, ale také díky osobnosti dané učitelky, která ve třídě tento pocit dětem navozuje. Pokud to děti i přesto potřebují, mohou se daných aktivit MŠ neúčastnit. Soukromí je dětem dopřáno nejen ve třídě, ale například i při běžné hygieně.

Paní učitelky si v době nepřímé výchovné práce připravují pomůcky, promýšlejí postup vzdělávání, vyvozují cíle a další postupy práce ze své evaluace, navrhují zlepšení materiálních podmínek. Výkon nepřímé pedagogické činnosti je možný uskutečňovat i mimo pravidelné pracoviště MŠ. Při realizaci plánovaných činností mají vytvořeny vhodné materiální podmínky nejen dány MŠ, ale i vytvářeny jimi samými.

Spojování tříd je omezeno na minimum, při případném spojování není překračován stanovený počet dětí na třídu. Ke spojování tříd dochází zejména při vybírání dovolených učitelů během prázdninového provozu.

Záměry:

- vzdělávací nabídku přizpůsobovat nárokům a požadavkům dětí – průběžně
- prevence obezity a každodenní zařazování pohybových chviliek – průběžně
- doplňovat vhodné didaktické pomůcky a hračky – průběžně

3.5 Řízení mateřské školy

Organizační řád a směrnice ředitele školy vymezují jasná pravidla a kompetence zaměstnanců školy. Velký důraz je kladen na týmovou práci, vzájemnou spolupráci, respektování profesní odlišnosti a vytváření důvěry, otevřenosti a přátelství. Konkrétní úkoly zaměstnanců jsou stanoveny zástupkyní ředitele pro MŠ každoročně v Ročním plánu MŠ. Všichni zaměstnanci se podílí na společných akcích MŠ a přispívají tak k podpoře týmové práce.

Tvorba ŠVP je výsledkem celého týmu zaměstnanců. Vychází z průběžné analýzy a evaluačních zdrojů. ŠVP vypracovává zástupkyně ředitele pro MŠ ve spolupráci s ředitelem školy a ostatními zaměstnanci. Předkládá jej rodičům a zřizovateli k projednání, vítá změny a doporučení, které jsou v případě důležitosti následně zapracovány ihned, nejpozději v následujícím školním roce.

V MŠ je vytvořen funkční informační systém pro rodiče formou nástěnek v šatnách tříd, společné nástěnky ve spojovací chodbě určené k uveřejňování informací z oblasti environmentálního vzdělávání, hlavní nástěnky před vstupem do budovy či webových stránek. Informační systém pro pedagogy a ostatní zaměstnance je zajištěn pravidelnými pedagogickými radami a provozními poradami, informační nástěnkou ve společných prostorách MŠ či prostřednictvím elektronické učebny v G-Suite.

Při vedení zaměstnanců ředitel dbá na vzájemnou důvěru, toleranci, zapojuje spolupracovníky do chodu MŠ, účastní se pedagogických rad i některých porad, na kterých spolupracovníky vyslechne, respektuje jejich názor a motivuje ke spoluúčasti na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ, jsou vykonávány ředitelem školy, který k některým pověřuje zástupkyni ředitele pro MŠ. Ta mu na konci školního roku předkládá výsledky z činnosti a případné nedostatky zapracovává do dalšího školního roku.

Ředitel školy ve spolupráci se zástupkyní ředitele pro MŠ vytváří prostor pro další vzdělávání pedagogických i provozních zaměstnanců. Přijímají názory a myšlenky každého zaměstnance, všichni se podílí na dění v MŠ. Ředitel školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně hodnotí jednotlivé dílčí úspěchy a tím motivuje ke kvalitě vykonané práce, ať už formou slovního hodnocení na pedagogických radách nebo finančním mimořádným ohodnocením.

MŠ spolupracuje se zřizovatelem, základní školou, s Domem seniorů František a místní knihovnou.

Spolupráce se zřizovatelem – Městys Náměšť na Hané se uskutečňuje například při prezentaci MŠ v Náměšťských novinách, zřizovatel zajišťuje různé údržbářské práce, pravidelné sečení trávy na zahradě MŠ.

Vzhledem k sloučení MŠ s místní základní školou je mezi oběma školami úzká spolupráce během celého roku. Například se vedoucí MŠ účastní slavnostního zahájení nového školního roku, dále učitelky MŠ konzultují průběh zápisu, odklady školní docházky s učitelkami 1. třídy ZŠ, žáci základní školy se podílejí na přípravě Dnu Země aj.

S Domovem seniorů František probíhá projekt Přečti, ve kterém klienti z Domova navštěvují prostory MŠ a děti a vzájemně si čtou pohádky, vypráví příběhy, tvoří, celý projekt tak propojuje nejstarší s nejmladší generací. Dále děti z MŠ například navštěvují Domov seniorů s písničkami, básničkami. MŠ organizuje předvánoční sbírku, do které se zapojují rodiče. MŠ je také s Domovem seniorů František zapojena do projektu Senioři staví s dětmi. V tomto projektu děti společně se seniory zažívají společné chvíle nad lego kostkami. Jednotlivá setkání jsou metodicky vedena nadací Ninin sen.

Dále MŠ využívá konzultace a odbornou pomoc u jednotlivých PPP a SPC, nejčastěji komunikuje zástupkyně ředitele pro MŠ či speciální pedagožka s PPP Olomouc.

Místní knihovna a MŠ pak společně organizují Noc s Andersenem, děti z MŠ si pravidelně v knihovně knihy půjčují.

MŠ využívá odborné podpory a konzultace s PPP a SPC. Zástupkyně ředitele pro MŠ a speciální pedagožka MŠ pravidelně konzultují nejčastěji s PPP v Olomouc při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů v MŠ.

Záměry:

- nadále zapojovat všechny zaměstnance do chodu školy – průběžně
- udržet spolupráci s Lesy ČR
- využívat návrhů rodičů či veřejnosti při prezentaci jejich činnosti, při vzájemné spolupráci – každoročně
- zapojovat rodiče do aktivit MŠ, zejména Den Země – každoročně
- nadále pokračovat ve spolupráci s ADROU

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni pedagogičtí pracovníci v MŠ mají předepsanou kvalifikaci. Ředitel školy podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně svojí osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání podle možností MŠ. Zaměstnanci MŠ pracují jako tým dle jasně vymezených pravidel.

Služby pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů téměř každý den ve všech třídách minimálně v rozsahu dvou a půl hodin (viz bod 3.4 Organizace)

Pedagogičtí zaměstnanci se nadále sami aktivně vzdělávají samostudiem například využívají:

- metodický portál na webových stránkách MŠMT
- časopis Informatorium pro mateřské školy a Učitelské noviny
- odborné knihy nakladatelství Portál, Raabe a Anag
- informační bulletin Mrkvička

Aktivně se účastní seminářů organizovaných Národním pedagogickým institutem České republiky, Schola servisem v Olomouci nebo Střediskem ekologické výchovy Sluňákov v Horce nad Moravou.

O získaných poznacích informují ostatní kolegyně na pedagogických radách a prostřednictvím classroomu, kde je pro tento účel zřízena učebna. Slouží jako inspirace při činnostech s dětmi a vhodné náměty zařazují do vzdělávací nabídky v TVP.

Zaměstnanci jsou profesionálové a při svém vystupování a jednání se řídí profesní etikou a využívají znalosti ze svých studií a samostudia.

MŠ zajišťuje preventivní logopedickou péči či jinou péči s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, při tom využívá vlastního speciálního pedagoga.

Záměry:

- zajišťovat nákup aktuálních knih a časopisů s odbornou tematikou pro předškolní vzdělávání, doplnit literaturu o knihy se zaměřením na speciální pedagogiku a environmentální výchovu – průběžně
- účast na seminářích (každý z pedagogů dle výběru, minimálně 2 pedagogové ročně navštíví semináře s environmentální tematikou) – každoročně, průběžně

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci a rodiči se snažíme o oboustrannou důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochotu spolupracovat na základě partnerství. S rodiči komunikujeme denně při převzetí či předávání dítěte, umožňujeme rodičům individuální konzultace během roku kdykoliv dle dohody. Společně s rodiči sledujeme pokrok dítěte, informujeme o aktuálních změnách či stavech. Učitelé se domlouvají s rodiči na společném postupu při výchově a vzdělávání jejich dětí.

Učitelé se snaží sledovat konkrétní potřeby dětí, resp. rodin a snaží se jim vyhovět.

Rodiče mají možnost se podílet na dění v MŠ, účastnit se v rámci adaptačního programu jejich dítěte programu MŠ po dohodě se zástupkyní ředitele pro MŠ, mohou navrhnout vzdělávací programy, akce MŠ, mohou se účastnit schůzek Ekotýmu, mohou po dohodě se zástupkyní ředitele pro MŠ dětem přiblížit praktické činnosti v rámci prezentace svého povolání.

Jsme připraveni přijmout jejich podněty, připomínky, názory týkající se MŠ.

Rodiče mají možnost seznámit se s naším ŠVP, který je k dispozici na vyžádání u zástupkyně ředitele pro MŠ a na webových stránkách školy.

Učitelé chrání soukromí rodiny, jednají s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi, nezasahují do života a zachovávají diskretnost. MŠ nakládá s osobními údaji v souladu s GDPR.

MŠ podporuje rodinnou výchovu, pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenský servis, konzultace se speciální pedagožkou v MŠ, doporučuje návštěvu odborníků (PPP, SPC, psychologů aj.), pořádá osvětové aktivity například v rámci Dne Země, informuje rodiče o aktuálních otázkách v oblasti výchovy a vzdělávání dětí formou nástěnek v MŠ.

Konkrétní spolupráce zaměstnanců MŠ s rodiči je uvedena v Ročním plánu MŠ vždy na konkrétní školní rok.

Záměry:

- seznamovat rodiče s ŠVP, dalšími dokumenty školy a záměry jejího rozvoje – pravidelně třídní schůzky v září, dále průběžně při změnách
- informovat rodiče nově nastupujících dětí o významu podpory samostatnosti a vytvoření hygienických návyků ještě před nástupem do MŠ – při zápise do MŠ, při třídních schůzkách

- získávat rodiče k tomu, aby nabídli svůj čas, možnosti a schopnosti při představení svého povolání nebo zájmových činností – průběžně

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše MŠ vytváří optimální podmínky i pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami:

- a) na základě diagnostiky je dětem předkládána individualizovaná vzdělávací nabídka
- b) jsme vybaveni dostatečným množstvím speciálních didaktických pomůcek
- c) garantujeme odbornou péči – Mgr. Pavla Valentová je speciální pedagog s odborným zaměřením na logopedii

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

- 1) Depistáž dětí s potřebou podpůrných opatření na základě pedagogické diagnostiky (Mgr. Pavla Valentová, speciální pedagog)
- 2) Písemné zpracování PLPP (spolupráce speciálního pedagoga, dotčených pedagogů a zákonných zástupců)
- 3) Vhodný výběr metod, forem práce s dětmi, organizace dne
- 4) Vyhodnocení – průběžně, nejpozději po 3 měsících
- 5) Dle dosažených výsledků – pokračování ve stávajícím režimu, v případě, kdy se PLPP zdá neúčinný – doporučení zákonným zástupcům vyšetření ŠPZ

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

- 1) Doporučení ŠPZ a žádost zákonného zástupce na zpracování IVP
- 2) Písemné zpracování IVP, který vychází z ŠVP MŠ, do 1 měsíce od doručení žádosti
- 3) Vhodný výběr metod, forem práce s dětmi, organizace dne vzhledem k přiznanému stupni podpůrného opatření
- 4) Vyhodnocení – průběžně, nejméně 1x ročně ve spolupráci s ŠPZ, speciálním pedagogem, dotčenými pedagogy, zákonnými zástupci
- 5) Dle dosažených výsledků – pokračování ve stávajícím režimu, v případě, kdy se IVP zdá neúčinný – dodržet doporučení ŠPZ a konzultovat

Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními:

- Učitelky ve spolupráci se speciálním pedagogem uplatňují ve vzdělávání těchto dětí princip individualizace a diferenciací. Činnosti organizují tak, aby mohlo být dítě úspěšné podle svých aktuálních možností, tomu přizpůsobují například i metody a formy vzdělávání

- Učitelky zabezpečují realizaci všech podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- Učitelky se sebevzdělávají, osvojují si specifické dovednosti v úrovni odpovídající individuálním potřebám dítěte. Využívají samostudia nebo nabízené DVPP.
- Zástupkyně ředitele pro MŠ, učitelky na třídě i speciální pedagog komunikují dle potřeby se zákonným zástupcem dítěte, ŠPZ a dalšími odborníky
- Ve třídě, kde se vzdělává dítě s PO, je snížen počet dětí v souladu s platnými právními předpisy
- Dle přiznaného PO a doporučení ŠPZ MŠ zajišťuje asistenta pedagoga

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Tato jazyková podpora je poskytována již od samotného nástupu dítěte do mateřské školy. Pokud se ve třídě nachází dítě, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, učitel tomu uzpůsobuje didaktické postupy a cíleně podporuje dítě v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola tak poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Pokud jsou v mateřské škole alespoň čtyři cizinci v povinném předškolním vzdělávání, zřizuje ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy zařazuje na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž i jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud tím nedojde ke snížení kvality jazykové přípravy.

Naším cílem v oblasti jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je dosažení takových jazykových a sociokulturních kompetencí v českém jazyce, které jim při přechodu na základní školu umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

K dosažení výše uvedených cílů využíváme i podpůrný metodický materiál „Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání“.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Typické znaky nadaných dětí

K charakteristikám nadaných dětí patří: extrémní vyspělost v jakékoli oblasti učení a výkonu, asynchronní vývoj, široká slovní zásoba a vyspělý verbální projev, výborná paměť,

samostatnost v učení, složitější myšlenkové operace, abstraktní myšlení, upřednostňování komplexních a náročných úkolů, schopnost aplikovat své dosavadní vědomosti do nových situací, zvědavost, mnoho (neobvyklých) zájmů, koníčků, sběratelství, touha pracovat nezávisle, samostatně, svým vlastním způsobem.

Tyto děti však mívají i projevy, které mohou přinášet problémy: odmítají práci nebo pracují nedbale, jsou nervózní při běžném tempu práce, odmítají rutinní a předvídatelnou práci – stereotypní úkoly, kladou mnoho otázek (často choulostivých), odmítají příkazy, sní v průběhu dne, ovládají skupinové diskuse, bývají panovačné vůči dospělým i vrstevníkům, jsou netolerantní k nedokonalosti vlastní i ostatních, jsou přecitlivělé vůči kritice, odmítají se podřídít, ruší ostatní děti, jsou netrpělivé. Péče v předškolním věku je zaměřena zejména na rozvoj intelektového nadání a sociálních dovedností.

Typické znaky mimořádně nadaných dětí

Neobvyklá živost, menší potřeba spánku, dlouhodobý rozsah pozornosti a schopnost soustředit se na několik věcí současně, časné rozpoznání známých osob - vytvořena trvalost objektu dříve než u ostatních (poznání skutečnosti, že věci existují, když je nevidíme), zvýšená reakce na vnější podněty (hluk, bolest aj.) velká potřeba přísunu jiných podnětů, neobvyklá paměť (na příběhy, básně, písně aj.), velká rychlost čtení, rychlý rozvoj řeči, časný nástup řeči, rychlý nárůst slovní zásoby, schopnost tvořit věty a užívat gramatická pravidla, zájem o knihy, specifické hračky - kalendáře, mapy, encyklopedie, šachy, počítač, zvědavost - nekonečné kladení otázek. Často jde o děti se zvýšeným zájmem o určitá témata (vesmír, dinosauři, lidské tělo, matematika, aj.) akcelerované v oblasti vyjadřování a zejména slovní zásoby. U jejich vrstevníků se většinou setkávají s nepochopením, potřebovaly by staršího partnera ke komunikaci. Jsou to děti neobyčejně zvědavé se silnou vnitřní motivací činnosti, kterou si samy zvolí.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) nadaného dítěte nebo mimořádně nadaného dítěte:

Při vzdělávání dětí v naší MŠ vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit předkládány činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít. Nečekáme na potvrzení a identifikaci nadání, či mimořádného nadání, podporujeme všechny projevy a známky nadání. Dětem,

kteře projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby, než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP. Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování IVP, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením.

- 1) Depistáž dětí nadaných či mimořádně nadaných na základě pedagogické diagnostiky (Mgr. Pavla Valentová, speciální pedagog).
- 2) V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP (dotčený pedagog ve spolupráci se speciálním pedagogem MŠ).
- 3) V případě mimořádného nadání či v individuálních případech doporučíme návštěvu ŠPZ.
- 4) Vyhodnocení dle PLPP nebo na základě doporučení ŠPZ vypracujeme IVP a postupujeme dle ŠPZ a ve spolupráci se zákonnými zástupci.

Zásady práce s nadaným a mimořádně nadaným dítětem

- *umožnit pracovat rychlejším tempem*
- *méně procvičovat, umožnit postup dopředu*
- *náročnější výuka*
- *nezávislost*
- *kreativní myšlení*
- *kontakt s intelektovými vrstevníky*
- *zkušenostní učení*

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání bude uspořádáno do pěti vzdělávacích oblastí. Obsah bude vycházet z ŠVP MŠ, učitel musí respektovat odlišnost v přístupu k dětem od tří let a do tří let.

MŠ vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V MŠ jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z jednoduchých principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Při vzdělávání dětí od dvou do tří let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii:

- situační učení
- spontánní sociální učení (nápodoba)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

Podmínky pro vzdělávání dětí v naší MŠ, které nejsou uvedeny v kapitole 3:

Vybavení hračkami a didaktickými pomůckami a vybavení pro děti ve věku od 2 do 3 let v naší MŠ je dostatečné. Pro tyto děti máme uzavíratelné skříňky, využívají také stávající vybavení. Některé vybavení je využíváno jen touto omezenou skupinou dětí s ohledem na bezpečnost a zdraví ostatních. Byl rozšířen sortiment vybavení vhodného pro děti mladší tří

let, postupně a průběžně je obnovován a doplňován hračkami, pomůckami, náčiním, materiálem a doplňky tak, aby výše zmíněné odpovídalo počtu a věku dětí. Učitelky vyhledávají v odborné literatuře či z různých odborných internetových zdrojů informace o vhodných hračkách nejen pro tuto věkovou skupinu a dokáží posoudit vhodnost hraček a didaktických pomůcek, které již v MŠ máme. Hračky s malými částicemi, které mohou malé děti vdechnout nebo požit, jim nejsou přístupné ani předkládané.

Prostředí poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb i hru dětí a zároveň bezpečí a klid pro odpočinek v průběhu celého dne.

Děti mladší 3 let jsou přijaty bez plen, samostatné a používají stávající WC.

Šatna je vybavena prostornými skříňkami s úložným místem na větší množství náhradního oblečení.

Denní režim je obdobný jako u starších dětí, více je zohledněna individuální potřeba aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí. Děti si mohou kdykoliv odpočinout v klidném koutku s pohovkou či v relaxační zóně, mají dostatek času na stravování a případné přesuny. Nejsou při nich zatěžovány stresem ani spěchem. Učitelky uplatňují k dítěti pozitivní, laskavě důsledný přístup, aby mělo pocit stability, pohodlí. Pro pocit bezpečí a jistoty si mohou na odpočinek přinést do školy plyšáka či polštářek na usínání.

Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Zákonný zástupce se může po dohodě se zástupkyní ředitele pro MŠ kdykoliv zúčastnit předškolního vzdělávání, při předávání a vyzvedávání dítěte může být s dítětem v MŠ po dobu, která vyhovuje mu i dítěti. Panují zde vztahy vzájemné důvěry, rodiče se na učitelky mohou kdykoli obrátit.

Vzdělávací činnosti dětí jsou realizovány individuálně, v menších skupinách, frontálně dle potřeby dětí.

Provozně je péče o děti zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

4 Organizace vzdělávání

MŠ má 4 třídy umístěné ve dvou pavilonech, které se zpravidla naplňují do kapacity 24 dětí na 1 třídu. V prvním pavilonu se nachází třída Medvídků a Berušek, v druhém pavilonu je třída Veverek a Skřítků. Třída Veverek a Medvídků je zpravidla věkově smíšená a tvoří ji děti 3,5 - 6leté. Třída Berušek a Skřítků je tvořena dle počtu nově příchozích dětí zejména těmito dětmi, a to nejmladšími 2 - 3letými, či stávajícími ve věkovém rozpětí 2-4 roky. Při zařazování dětí do tříd se řídíme individuálními okolnostmi, specifickými potřebami dětí či rodičů. Preferujeme třídy věkově heterogenní a dále samostatnou třídu pro děti mladší 3 let.

Všechny třídy pracují podle tohoto ŠVP a dále tvoří vlastní TVP, které reagují na potřeby třídy a dětí. Preferujeme metody prožitkového a kooperačního učení; vzájemného naslouchání, povzbuzování a pochvaly; praktického příkladu; práce s knihou; dopoledního komunitního a diskusního kruhu; tvořivé dramatiky; zkoumání a experimentu; kooperativní a námětové hry; psychomotorického, zdravotního, relaxačního cvičení, základy dětské jógy; netradičního výtvarného projevu; uvědomování si sami sebe.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích formou spontánních a řízených aktivit. Specifickou formu představuje didakticky cílená činnost, ve které učitelka naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení za aktivní účasti dítěte (prožitkové činnosti, experimentování apod.). Všechny činnosti obsahují prvky hry, tvořivosti. Činnosti v MŠ jsou podřízeny pravidelnému dennímu rytmu – vnitřnímu režimu školy, který je však flexibilní a můžeme jej přizpůsobit organizování činností v průběhu dne podle aktuální situace. Pevně je pouze stanovena doba stravování.

Dostatečně flexibilní denní řád umožňuje také přizpůsobit dobu pobytu dětí venku a děti i ve venkovním prostředí vzdělávat. Vzdělávací nabídka podporuje vnímání přírody, zařazujeme environmentálně zaměřené dny a projekty nebo jiné prvky lesní a venkovní pedagogiky.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám (vybavené prostředí, pomůcky).

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti se zapojují do společných činností v malých i větších skupinách. Mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Poměr spontánních a řízených činností je vyvážený, což vyplývá i z režimu dne.

Denní řád MŠ:

6:00 – 9:30	spontánní hry a činnosti řízené činnosti k naplnění školního vzdělávacího programu řízené zdravotně preventivní pohybové a relaxační aktivity hygiena, svačina, příprava na pobyt venku příchod dětí (doporučen do 8 hodin)
9:30 – 11:30	pobyt venku
11:30 – 12:30	oběd, hygiena, příprava na odpočinek
12:30 – 14:15	pohádka, odpočinek na lehátkách, klidové činnosti dle volby dětí
14:15 – 14:45	hygiena, odpolední svačina
14:45 – 16:30	řízené a spontánní činnosti, dle počasí pobyt na zahradě MŠ

V třídách je podle možností a podmínek školy zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Demonstrativní výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě:

- spontánní hry a činnosti
- řízené činnosti k naplnění školního vzdělávacího programu
- pohybové a relaxační aktivity
- hygiena, svačina, příprava na pobyt venku
- pobyt venku
- oběd, hygiena, příprava na odpočinek

Kritéria pro přijímání dětí do MŠ jsou nejpozději měsíc před stanoveným termínem zápisu vyvěšena na internetových stránkách MŠ a ve vývěsce před vstupem do budovy. Termín zápisu se liší, ale je vždy v zákonem stanoveném období. Odpovědnou osobou za provedení zápisu je zástupkyně ředitele pro MŠ.

Přijímání dětí stejně jako stanovená kritéria pro přijetí dětí do MŠ je v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání a jejími novelami a vnitřními předpisy MŠ.

Ukončení zápisu je v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

Náš školní vzdělávací program „Po celý rok máme do přírody jen krok“ vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Vycházíme z našeho motto: *„Co slyším, to zapomenu. Co vidím, si pamatuji. Co si vyzkouším, tomu rozumím.“*

Vedeme děti k vnímání okolního světa lidí, zvířat, rostlin, ... a to jak blízkého, tak i vzdáleného s poznáváním cizích krajín na planetě Zemi.

Nadále naší prioritou je poskytnout dětem klidné, vstřícné, přátelské, laskavé a podnětné prostředí. Respektujeme dětskou individualitu a rozvíjíme jejich dovednosti. Využíváme toho, že děti v předškolním věku jsou velmi vnímavé a otevřené veškerým vlivům ze svého okolí, jsou přístupné vzdělávacímu působení a proto základy, které v tomto období získávají, jsou pevné a trvalé.

Svým obsahem a metodami práce, formou prožitkového učení, využíváme života dětí doma i v MŠ, všeho dění kolem nás a přirozeného střídání čtyř ročních období. To umožňuje dětem získávat nové poznatky, zkušenosti a dovednosti.

Obsah vzdělávacího programu je stanoven tak, aby odpovídal cílům a záměrům RVP PV a aby respektoval věk, předpoklady a zkušenosti dětí předškolního věku, jejich současné i budoucí potřeby a stejně tak i prostředí a možnosti MŠ.

Jednotlivé oblasti vzdělávání jsou rozlišeny na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří k sobě samému, druhým lidem i k okolnímu světu.

Interakčních oblastí je celkem pět: biologická, psychologická, interpersonální, sociálně kulturní a environmentální. Od nich jsou odvozeny oblasti předškolního vzdělávání (Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět).

Tyto oblasti vzdělávání jsou účinně propojeny, vzájemně se ovlivňují a vytvářejí společně fungující celek, v životní skutečnosti nedělitelný. Obsah jednotlivých oblastí předškolního vzdělávání se prolíná, prostupuje, vzájemně se podmiňuje, dílčí cíle i dosahované kompetence na sebe navazují a vzájemně se doplňují, na některých místech i částečně překrývají. V rámci různých oblastí se tak přirozeně, i když v jiných souvislostech, opakují.

Náš vzdělávací program směřuje k rozvoji a osvojení klíčových kompetencí (k učení, řešení problémů, komunikativní, sociální a personální) pro vstup do základní školy.

Uvědomujeme si, že dítě je jedinečná neopakovatelná osobnost, která má právo být sama sebou a být kladně přijímána, proto vytváříme takové ovzduší, kde převažují projevy

náklonnosti a důvěry. Umožňujeme dítěti spolurozhodovat. Posilujeme jeho zdravé sebevědomí a učíme ho zasahovat do dění jako rovnoprávný partner.

Vzdělávací program vytváří podmínky pro tělesnou, duševní a společenskou pohodu dítěte. Integrované vzdělávání zasahuje celou osobnost dítěte. Obsahuje sociální cíle a současně se soustřeďuje na dítě, jako na individualitu, což představuje rovnováhu mezi osobnostními a sociálními cíli ve výchově.

Programové materiály jsou dostatečně pružné a umožňují vstřebávat nové poznatky a metody výchovné práce.

Naše MŠ se profiluje jako environmentálně zaměřená.

Environmentální činnost ve výuce je podporována v různé míře zapojením všech tříd do EKOŠKOLKY, funkcí koordinátora EKOŠKOLKY, který poskytuje v této oblasti pedagogům rady a pomoc a environmentálně profilovanými dny, které se projevují i ve zvolených tematických celcích během celého školního roku.

MŠ nabízí dětem nadstandardní aktivity. Nabízíme tak dětem možnost rozvinout jejich talent, či maximálně zabezpečit vzdělávací nabídku pro ty, kteří disponují hlubšími schopnostmi k určitým činnostem.

Tyto doplňkové aktivity jsou určeny především dětem v posledním roku předškolního vzdělávání a mají svůj vymezený čas zejména v odpoledních hodinách, aby nenarušovaly chod MŠ.

1. Keramický kroužek – probíhá 1x měsíc odpoledne. Výrobky dětí reprezentují MŠ při různých akcích.

2. Badatelský kroužek - probíhá 1 x za 14 dní odpoledne, bezplatně.

3. Péče speciálního pedagoga – podpora řečového vývoje dětí, předcházení vadám řeči, Klub předškoláků (edukativně stimulační skupiny pro předškolní děti), konzultace

4. Péče sociálního pedagoga MŠ - práce s dětmi a rodinami ze sociokulturně odlišného prostředí

5. Plavecký výcvik – organizujeme na krytém bazéně v Litovli

6. Lyžařský výcvik – zajišťuje externí firma Rok s pohybem v Hlubočkách

Vzdělávací cíle a záměry naší mateřské školy vychází z rámcových cílů:

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení

- s využitím moderních poznatků a informací o přírodě a světě vůbec rozvíjíme schopnost dítěte přemýšlet, učit se a poznávat věci a jevy kolem nás
- umožňujeme dětem uvědomit si dopad svého chování na okolí a mezilidské vztahy

2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- celý kolektiv MŠ se snaží svými postoji, chováním, jednáním a komunikací poskytovat dětem kladný vzor
- chápeme, jak je důležité vést děti k chápání svobody, soucítění a solidarity se slabými a ohroženými
- vedeme děti k vnímání různosti kulturních a rasových komunit a toleranci k odlišnostem
- vedeme děti k porozumění, vzájemnému sblížení mezi lidmi

3. Získání osobnostní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

- vytváříme dětem podmínky k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry (naším příkladem, postoji, prostorem ke komunikaci a spolurozhodováním)
- učíme děti akceptovat a tolerovat druhé

Metody, prostředky a formy práce

1. prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi dětí – spontánní aktivity a vlastní plány dítěte dle vlastní volby, zážitky dítěte, podporování zvědavosti a potřeby objevovat, podporovat zájem poznávat nové, podněcovat radost z učení, využívání spontánních nápadů
2. situační učení – praktické ukázky životních souvislostí, učení dovednostem a poznatkům potřebným v životě
3. spontánní sociální učení – poskytování vzorů chování a postojů vhodných k přejímání a nápodobě
4. aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené – didakticky zacílená činnost přímo či nepřímo motivovaná (v menších skupinách či individuálně) – spontánní i záměrné učení

Konkrétní cíle mateřské školy:

- I. Vytvářet vhodné podmínky k adaptaci dětí v MŠ, pomoci jim zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (spoluvytvářet a dodržovat základní pravidla jednání ve skupině, vést děti k podřizování se rozhodnutí skupiny, spolupracovat, přijímat autoritu).
- II. Rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví.

- III. V rozsahu dětských možností vést děti ke zvládnutí sebeobsluhy, uplatňování základních kulturně hygienických a zdravotně preventivních návyků (osobní hygiena, stolování, pitný režim, sebeobsluha).
- IV. Poskytovat dětem co nejvíce příležitostí k aktivnímu pobytu v přírodě se zřetelem na vlastní prožitky a tvořivost a tím je vést k aktivnímu zapojení do péče a ochrany životního prostředí.
- V. Ve všech směrech připravit dítě pro vstup do ZŠ.

V MŠ zajišťujeme kvalitní podmínky pro vzdělávání dětí se specificky vzdělávacími potřebami, dětí nadaných i dětí od dvou do tří let. Konkrétně lze nalézt popis zajištění průběhu vzdělávání v kapitolách 3.8-3.10.

6 Vzdělávací obsah

V naší MŠ usilujeme o to, aby předškolní vzdělávání přirozeným způsobem doplňovalo rodinnou výchovu. Dětem se snažíme zprostředkovávat a předávat základní životní zkušenosti v blízkém prostředí skupin vrstevníků, a to cestou výchovy a vzdělávání, které je založené na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů. Přispíváme tak k osvojování předpokladů pro celoživotní vzdělávání, kladný vztah k přírodě a získávání klíčových kompetencí již od raného věku dítěte. Vzdělávací obsah je rozpracován do sedmi integrovaných bloků, které vymezují vzdělávací cíle, vzdělávací nabídku a očekávané výstupy (kompetence), kterých by měly děti zpravidla dosáhnout na konci předškolního období.

Integrované bloky jsou pro všechny pedagogy závazné, z nich pak mohou pedagogové tvořit podtémata ve svých TVP dle potřeb a situací. Tímto řešením nabízí ŠVP dostatek prostoru pro tvořivost pedagogů, pro možnost reagovat na aktuální podmínky té které dané třídy.

Pedagogové pracují se stanovenými záměry z jednotlivých integrovaných bloků svých TVP, přetvářejí je do podoby, která odpovídá potřebám diagnostiky dané třídy. TVP nabízí možnost dalšího rozpracování, součástí vzdělávacího obsahu jsou evaluační činnosti, které přinášejí vyhodnocování průběhových kompetencí, podmínek vzdělání, rozborů vzdělávacího procesu jako celku.

TVP jednotlivých tříd jsou dalším rozpracováním ŠVP. Vymezují specifika těchto tříd, upřesňují některé obecné formule, určují pravidla soužití, poukazují na rituály dané třídy. TVP vystihuje spolupráci učitelek na třídách, spolupráci s rodinou, institucemi, pořádané akce pro děti, účast dětí na nadstandardních aktivitách a podrobně popisuje denní činnosti s dětmi.

V TVP jsou vedeny veškeré materiály, plány, hodnocení tematických celků vztahující se ke vzdělávacímu obsahu – integrovaným blokům. TVP jsou nedílnou součástí ŠVP.

6.1 Integrované bloky ŠVP PV

Integrované bloky (dále jen „IB“) si učitelky na třídách rozpracovávají do jednotlivých témat dle TVP, které společně vytváří s ohledem na specifika dané třídy. Za názvem IB je uvedeno doporučené období zařazení do TVP, které se může prolínat do jiných měsíců s ohledem na délku zařazeného tématu. IB jsou průřezové, dotýkají se všech vzdělávacích oblastí a klíčových kompetencí.

MŠ pracuje s Dlouhodobým plánem pro environmentální vzdělávání, který je rozpracován součástí ŠVP v Příloze č. 1.

TVP jsou materiály jednotlivých učitelek a týkají se vzdělávání v konkrétní třídě. Jsou to materiály pracovní, a tedy neveřejné. Pravidla pro jejich formu a podobu se centrálně nestanovují. Jedná se především o vzdělávací plány jednotlivých integrovaných bloků. Protože se „skládá“ z plánů jednotlivých bloků, které vytváříme a rozvádíme v průběhu vzdělávání, třídní vzdělávací program vzniká postupně, v průběhu školního roku. Učitelky mají níže v rámci IB navržena doporučená témata včetně doporučení k začlenění EV dnů či aktivit. Učitelky se nimi mohou inspirovat.

Na tvorbě TVP, resp. jednotlivých vzdělávacích plánů, se podílí společně obě učitelky, které ve třídě pracují.

Vzdělávací obsah, daný v ŠVP, se v TVP konkretizuje tak, aby byl vhodný pro konkrétní třídu dětí, a učitelky jej rozpracují do činností odpovídajících vzdělávacím potřebám dětí ve třídě.

Plánování a práce spočívá nejen v řízených činnostech, ale i ve spontánních aktivitách během dne. Výstupem by měly být děti se vztahem k přírodě, hudbě, mateřskému jazyku, schopné komunikovat s druhými, spolupracovat, nacházet různé způsoby řešení situací a sporů, se zájmem o okolní svět.

Cílem plánování je předávat dětem zkušenosti v přirozeném prostředí skupiny vrstevníků dle individuálních možností. Rozvíjet samostatnost, sebevědomí a tvořivost dětí:

- Začlenit nově příchozí děti do stávajícího kolektivu
- Upevňovat u dětí stravovací a hygienické návyky, sebeobsluhu
- Upevňovat kamarádské vztahy, spolupráci mladších a starších dětí
- Přípravovat předškolní děti na vstup do ZŠ
- Prohlubovat u dětí vztah k přírodě, rozšiřovat poznatky o zvířatech, rostlinách
- Rozvíjet u dětí smysl pro utváření pohody ve třídě
- Zapojit do akcí třídy a školy rodiče
- Cítit se ve školce bezpečně, šťastně, vytvářet podmínky pro učení prožitkem

Názvy integrovaných bloků:

1. **Vítáme tě kamaráde, přírodo** (září)
2. **Podzim plný příběhů, barev, vůní a chutí** (říjen, listopad)
3. **Sváteční čas příběhů a pohádek** (prosinec, leden)
4. **Zima je mocná čarodějka** (leden, únor)
5. **Jaro přichází a má spoustu práce** (březen)
6. **Co je krásy na světě** (duben, květen)
7. **Za poznáním světem jdeme, až do prázdnin doběhneme** (červen, červenec, srpen)

1. Vítáme tě kamaráde, přírodo (září)

Charakteristika bloku:

Integrovaný blok je zaměřený na seznamování s místem a prostředím, ve kterém děti žijí a vytváření pozitivního vztahu k němu, na adaptaci dítěte v MŠ, na vytváření prostředí pohody a bezpečí. Dále je zaměřený na osvojení si praktických dovedností, základů sebeobsluhy v oblasti hygieny, stolování.

Děti si vytváří ve třídách pravidla, seznamují se s nimi a učí se je dodržovat. Navazují díky nim kontakty s kamarády, s dospělými a učí se žít ve společenství. Utváří si tak základní představu o pravidlech chování a společenských normách. Během tohoto bloku učitel podporuje dítě v poznávání sebe sama, v uvědomění si vlastní identity, získání sebedůvěry a sebevědomí.

Dále nabízí blok dětem pochopení, jakým způsobem může lidská činnost ovlivňovat životní prostředí, jak můžeme své okolí chránit, zlepšovat a že i náš, zdánlivě malý dobrý skutek ve prospěch přírody, může ovlivnit někoho dalšího, a tedy i celý ekosystém.

Prostřednictvím tohoto bloku u dětí rozvíjíme například kompetence k učení (odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých), k řešení problémů (si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem), komunikativní (komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou), sociální a personální (si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky) a činnostní a občanské (spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat; ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit).

Doporučená témata:

- Poprvé ve školce
- Já a moji kamarádi, každý jsme jiný
- Já a můj život
- Každý má svůj domeček
- S odpady si poradíme, do přírody neházíme (*Země odpadů, Ekoškolka – Odpady, Uklid'me Náměšť*)
- Draka je lepší pozdravit aneb o etiketě

2. Podzim plný příběhů, barev, vůní a chutí (říjen, listopad)

Charakteristika bloku:

V tomto bloku děti vedeme k vnímání přírody a světa všemi smysly. Děti si uvědomují proměnlivost přírody během podzimu, to mohou poznat za využití všech smyslů: sluchem (listí padá, šumí, příroda se klidní), zrakem (barví se listy, dozrávají plody, ptáci odlétají do teplých krajin), čichem (dozrávají plody, voní spadlé listy, les, vlhkost lesa), chutí (zralé ovoce, zeleniny ze zahrádky) nebo hmatem (stopy zvířat, listy, plody v lese). Rozvíjíme v nich úctu k životu ve všech formách.

Zaměřujeme se na rozvoj paměti, pozornosti, představivosti, rozlišujeme různé druhy materiálů a přírodnin, porovnáváme jejich tvary, strukturu, velikost, zkoumáme, co je uvnitř. Vedeme děti, aby se snažily pojmenovat to, co je obklopuje, aby získané dojmy a prožitky dokázaly vyjádřit nejen slovně, ale i výtvarně, hudebně, dramaticky aj.

Děti se učí respektovat potřeby druhých, dělit se o hračky, spolupracovat a komunikovat. Dohodnout se na společném řešení, vytvářet kompromisy.

Pomocí příběhů, činností, zkušeností si vytváří základy aktivního postoje ke světu, životu, ke kultuře a umění.

Prostřednictvím tohoto bloku u dětí rozvíjíme například kompetence k učení (má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije), k řešení problémů (řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost), komunikativní (se dokáže vyjadřovat a sdělovat své

prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.), sociální a personální (se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy) a činnostní a občanské (chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšimavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky).

Doporučená témata:

- Ovoce z naší zahrádky (*Jablíčkový den*)
- Podzim na zahrádce a na poli
- Stromy, listy a přírodniny (*Den stromů*)
- Lesní zvířata a jejich stopy (*Den zvířat*)
- Počasí je na draka
- Martin přijíždí, zima přichází
- Zvířata se připravují na zimu (*Adventní stromeček pro zvířátka*)
- Vůně lesa

3. Sváteční čas příběhů a pohádek (prosinec, leden)

Charakteristika bloku:

Tento blok se dotýká nejen svátečního období adventu, ale i času povánočního. Je zaměřený na rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, na vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách. Přiblížíme dětem vznik a význam oslav, svátků, lidových tradic tak, aby je vnímaly jako obohacující prvek života. Společně pak významné svátky připravujeme, realizujeme a slavíme.

Dále vedeme děti k rozvoji pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé a jemné motoriky prostřednictvím různých manipulačních činností s předměty.

V příbězích, které jim učitelky v těchto integrovaných blocích nabídnou, děti získávají možnost rozvíjet své řečové schopnosti a jazykové dovednosti nejen receptivní, ale i produktivní, vedou o nich rozhovory, diskutují, vytváří si, po vzoru literárních hrdinů, prostřednictvím didakticky zacílených, ale i volných her, prosociální postoje.

V neposlední řadě se tento blok zaměřuje i na proměnu ročních dob, i v zimním období je důležité rozvíjet schopnost přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám.

Prostřednictvím tohoto bloku u dětí rozvíjíme například kompetence k učení (klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo), k řešení problémů (se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu), komunikativní (ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog), sociální a personální (napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí) a činnostní a občanské (má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat).

Doporučená témata:

- Přichází k nám Mikuláš
- Vánoce – čas pohádek
- Než zazvoní zvoneček
- Potkali se po Vánocích aneb Tři mudrci na cestě
- O dvanácti měsíčkách
- Z pohádky do pohádky

4. Zima je mocná čarodějka (leden, únor)

Charakteristika bloku:

V tomto integrovaném bloku se u dětí budeme zabývat rozvojem fyzické a psychické zdatnosti dětí, utvářením zdravých životních návyků a zdravého životního stylu, pěstováním pozitivního vztahu k pohybovým aktivitám, správnými stravovací návyky a péčí o své tělo a zdraví.

Vedeme děti k uvědomování si jakými schopnostmi člověk disponuje – řeč, osobnost, smysly, rozum, schopnosti, kultura, divadlo, knihy, hudba, výtvarné umění, vynálezy, práce – významem a užitkem některých povolání.

Budeme děti vést k rozvoji tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problému, poučí se z vlastních chyb, pokusí se zjišťovat, jak fungují některé věci a naučí se nebát se chybovat, ale i nést zodpovědnost za své chyby a ty také napravit. Svou tvořivost pak mohou děti vyjadřovat v hudebních, výtvarných činnostech, ale i ve slovních výpovědích k nim.

Důležitou součástí tohoto bloku je i vedení dětí k ochraně osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými. Prostřednictvím her a situací se děti učí své soukromí si chránit, bránit se projevům násilí jiného dítěte a chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, v případě potřeby pak umět říct ne, nebo požádat o pomoc.

V zimním období děti nebudou zapomínat i na zvířata, která u nás žijí, povedeme je k vytvoření si povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Země.

Prostřednictvím tohoto bloku u dětí rozvíjíme například kompetence k učení (má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije), k řešení problémů (řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost; se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu), komunikativní (komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou), sociální a personální (si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky; projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost; chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout) a činnostní a občanské (dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Doporučená témata:

- Zima je tu, děti!
- Nemocný kamarád
- Opatrujeme své zdraví a bezpečí
- Zvířátka v zimě
- Ptáčci u krmítka (*Výcházka k lesu*)
- Cesta na severní pól
- Padá sníh, pojedeme na saních
- Ten dělá to a ten zas tohle
- Masopustní veselí

- My jsme muzikanti

5. Jaro přichází a má spoustu práce (březen)

Charakteristika bloku:

V tomto bloku vedeme děti k poznávání rozdílů mezi domácími a volně žijícími zvířaty, zvířaty žijícími na jiných světadílech, která u nás vidáme jen v ZOO. Pojmenováváme různé živočišné druhy, učíme se je od sebe rozpoznat, obohacujeme si slovní zásobu. Učíme děti vnímat, jak jsou tyto živočichové zranitelní, vedeme je k rozvoji empatického citění a chování. Děti si mají uvědomit vliv životního prostředí a zásahů člověka na jejich život, seznámit se s možnostmi ochrany zvířat a péčí o ně.

Pokračujeme ve vedení dětí k rozvoji pohybových schopností a zdokonalování v oblasti hrubé a jemné motoriky prostřednictvím různých manipulačních činností s předměty. Posilujeme u nich přirozené poznávací city, zvědavost, zájem a radost z objevování nového, nejen v souvislosti se změnami v přírodě na jaře.

Upevňujeme v dětech zásady, na kterých naše společnost stojí, vštěpujeme jim pravidla vzájemného soužití a chování, důležitost jejich dodržování a spolupodílíme se na jejich tvorbě či případném rozšiřování. Využíváme k tomu různé hry, které jsou dále i zaměřené na poznávání a rozlišování různých společenských rolí.

Blok je zaměřený i na rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, na vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.

Sledujeme události v obci a zapojujeme se do tradičních oslav. Vycházíme z prostředí, ve kterém děti žijí, z tradic a folklóru, který je obklopuje.

Prostřednictvím tohoto bloku u dětí rozvíjíme například kompetence k učení (se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům), k řešení problémů (si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem), komunikativní (průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím), sociální a personální (napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí; se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim) a činnostní a občanské

(spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat) .

Doporučená témata:

- Péče o pokojové (i jiné) rostliny (*Předpěstování sazeniček pro výsadbu na záhon*)
- Vítání jara (*Vynášení Moreny, Velikonoce*)
- Poslové jara z ptačí říše
- Les se probouzí ze zimního spánku
- Jaro ťuká na vrátka, mláďátka
- Na Zemi nejsme sami (lidé, rostliny, zvířata, neživá příroda aj.)
- Poznáváme krásu a tajemství přírody

6. Co je krásy na světě (duben, květen)

Charakteristika bloku:

V tomto bloku děti vedeme opět k vnímání přírody a světa všemi smysly. Děti si uvědomují proměnlivost přírody během jara. Změny mohou vnímat za využití všech smyslů: sluchem (zvuky vody, ptačí zpěv), zrakem (kvetoucí příroda, slunečné počasí), čichem (příroda kvete, vycházky k lesu), chutí (první výpěstky ze zahrádky, bylinky) nebo hmatem (neživá příroda, studená voda v potoce). Rozvíjíme v nich úctu k životu ve všech formách. Dále s dětmi hovoříme o vesmíru, planetách, životu na Zemi a jeho vývoji, o vlivu člověka na životní prostředí, o tom, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje, že svět má svůj řád a je rozmanitý a pozoruhodný.

Děti si budou osvojovat některé poznatky a dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, elementární poznatky o abecedě, číslech, vytváří si základ pro práci s informacemi, pro chápání číselných vjemů, prostorových vjemů, nejen v souvislosti s blížícím se zápisem.

Dále budeme u dětí podporovat rozvoj paměti, učit se i nadále krátké texty, básničky, písničky, rytmizovat.

Blok je také zaměřený i na rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, na vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách, důležitost rodiny. Děti vedeme k uvědomění si svých silných, ale i slabých stránek, k přijímání pozitivního ocenění a případného neúspěchu.

Zaměříme se i na odlišnosti mezi kulturami, národy, rasami, uvědomění si, že každý člověk má stejnou hodnotu, je rovnoprávný, byť se od sebe vzájemně lišíme, nicméně tyto odlišnosti jsou přirozené.

Prostřednictvím tohoto bloku u dětí rozvíjíme například kompetence k učení (odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých; se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění), k řešení problémů (zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti), komunikativní (dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.; ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku), sociální a personální (je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem) a činnostní a občanské (dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky; si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu; ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit).

Doporučená témata:

- Ze všeho mám nejráději, když se táta s mámou smějí
- Voda kolem nás (*Den vody*)
- O čtyřech královstvích, čtyři podmínky života – Živly
- Moje oblíbená knížka (Noc s Andersenem)
- Den Země (*Den Země a Sazení rostlin a zeleniny na záhon*)
- Slunce a planety tvoří vesmír (*Den Slunce*)
- Všechno má svůj tvar i barvu
- Ten má rád to a ten zas tohle (*Ekoškolka – Jídlo*)
- Všechny děti světa
- Těšíme se do školy
- Kde domov můj

7. Za poznáním světem jdeme, až do prázdnin doběhneme (červen, červenec, srpen)

Charakteristika bloku:

V tomto bloku vedeme děti k rozpoznání některých druhů hmyzu, brouků, ptáků a vnímání jejich způsobu života, vlastností a pozorování jejich chování v různých ekosystémech (louka, les). Učíme děti vnímat, jak jsou tyto živočichové zranitelní, vedeme je k rozvoji empatického

cítění a chování. Děti si mají uvědomit vliv životního prostředí a zásahů člověka na jejich život, seznámit se s možnostmi ochrany zvířat a péčí o ně.

Objevujeme některé luční, zahradní a exotické květiny a rostliny, jejich potřeby k růstu a významu pro člověka. Seznamujeme je s odlišností vzhledu flóry na Zemi podle různých světadílů a vegetačních pásem: lesa – pralesa, louky, savany, pouště...., jakým způsobem se navzájem flóra a člověk ovlivňují, jakým způsobem pečovat o okolní životní prostředí, vnímat přírodu a její proměny všemi smysly.

Vedeme děti k poznávání dopravních prostředků, jejich význam pro člověka, účel a místo pohybu, jak to přijde, že se dopravní prostředky pohybují, vědět o existenci dopravních značek, o úloze semaforu. Děti si mají uvědomit základní pravidla bezpečnosti silničního provozu, chápání souvislosti mezi příčinou a následkem při ochraně zdraví, odhalovat rizika jeho bezpečnosti, znát pojem první pomoci. Vedeme děti ke vnímání rozdílů mezi cestováním dříve a dnes, cestování v různých zemích světa, vývoj technologií – vynálezy a vynálezci, vliv dopravy na životní prostředí. Vytváříme u dětí povědomí o existenci jiných ras a kultur, k pochopení, že nezáleží na barvě pleti, ale na postojích a vlastnostech každého jedince. Připravujeme děti na život v mnohojazyčné evropské společnosti a ke spolupráci a vzájemné pomoci.

Rozvíjíme u dětí lokomoční i nelokomoční pohybové činnosti, uvědomění si vlastního těla.

Dáváme dětem základy k vytváření si pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpoře a zájmu o učení, k hledání nových řešení nebo alternativním k běžným, dítě je vedeno k tomu, aby vyvinulo úsilí, pokud chce něčeho dosáhnout. Podporujeme a rozvíjíme u dětí verbální i neverbální komunikaci.

Prostřednictvím tohoto bloku u dětí rozvíjíme například kompetence k učení (se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům), k řešení problémů (řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost), komunikativní (se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci), sociální a personální (je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem

a jedinečností) a činnostní a občanské (má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých; ví, že není jedno, v

jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit; dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

Doporučená témata:

- Jedeme na výlet
- Záchranný systém
- Život v potoce Šumice a u studánky (*Otevírání studánek*)
- Luční dobrodružství (*Den květů*)
- Hrajeme si na indiány
- Co už všechno vím
- Barevný svět
- Těšíme se na prázdniny
- Kde domov můj
- Letní radovánky
- Na prázdninách u babičky

7 Evaluační systém a pedagogická diagnostika

7.1 Evaluace

Cílem evaluace je ověřovat správnost, účinnost a kvalitu všech činností v MŠ, včetně podmínek a vybavení školy.

Plán evaluace

Předmět	Metody a techniky	Časový plán	Odpovědnost
Soulad ŠVP s RVP PV	pedagogické rada – hodnocení, diskuze	Přípravný týden	Zástupkyně ředitele pro MŠ
Soulad TVP s RVP PV	Ústní diskuze v rámci tříd	1x týdně	pedagogické pracovnice v rámci tříd
Plnění záměrů ŠVP	pedagogické rada – hodnocení, diskuze	Přípravný týden	Zástupkyně ředitele pro MŠ
Evaluace IB	Ústní diskuze v rámci tříd, zápis	Po ukončení IB	pedagogické pracovnice v rámci tříd
Vyhodnocování výchovně vzdělávací činnosti	Záznamy v třídní knize	Průběžně	pedagogické pracovnice
Vyhodnocování individuálního rozvoje dětí	Záznam o dítěti, písemně	Průběžně dle potřeby, nejméně však 2x ročně	pedagogické pracovnice
Vyhodnocování dětí s OŠD, IVP, PLPP atd.	Písemně (Plán pedagogické podpory pro děti s OŠD, PLPP, IVP)	Dle potřeby, stanoveno PPP, ŠPZ nebo viz jiné doporučení	Speciální pedagog
Evaluace DVPP	pedagogické rada – hodnocení, diskuze	Přípravný týden	Zástupkyně ředitele pro MŠ
Evaluace spolupráce s ostatními institucemi	pedagogické rada – hodnocení, diskuze	Přípravný týden	Zástupkyně ředitele pro MŠ

Autoevaluace pedagogů	Sebehodnotící škála	1x ročně - červen, písemně, začínající učitelky 2x ročně (leden a červen)	Zástupkyně ředitele pro MŠ
Autoevaluace podmínek školy	pedagogické rada, porady – hodnocení, diskuze	1x za dva roky	všichni zaměstnanci

Hodnocení a evaluace zástupkyní ředitele pro MŠ:

Konkrétní plány hospitační a kontrolní činnosti jsou zaznamenány v samostatném dokumentu, který je zpracován zástupkyní ředitele pro MŠ na začátku školního roku, schválen ředitelem školy a jemu předložen na konci školního roku.

Demonstrativní výčet hospitační a kontrolní činnosti:

- kontroluje a hodnotí práci pedagogů – dle plánu hospitací, dále průběžně a nahodile
- kontroluje a hodnotí práci provozních pracovníků průběžně, cíleně i namátkově, (dodržování zásad BOZP a PO, plnění všech úkolů vyplývajících z pracovní náplně, čistotu prostor MŠ, chování provozního personálu k dětem a rodičům, dodržování organizačního řádu školy)
- kontroluje vedení povinné třídní dokumentace
- reaguje na přání a připomínky rodičů, spolupracovníků, zřizovatele
- hodnotí celkovou práci a vizi školy
- hodnotí funkčnost a aktuálnost ŠVP i jednotlivých TVP, soulad s RVP
- hodnotí vzhled školy – budovy i zahrady, jednotlivých tříd, minimálně jednou za rok

Hodnocení a evaluace pedagogy:

- hodnotí svoji práci, evaluuje celý vzdělávací proces ve třídě (evaluace TVP – týdenních bloků každý týden – sebereflexe, IB – po ukončení IB)
- individuální hodnocení dětí (pedagogická diagnostika) - vede o dětech stručné záznamy (viz Záznamy o dítěti), průběžně
- vede portfolio dítěte
- hodnotí funkčnost a aktuálnost celého TVP a soulad se ŠVP i RVP (na konci škol. roku)
- hodnotí celkovou práci a vizi školy, hledá nové náměty a předkládá je na pravidelných pedagogických radách nebo kdykoli zástupkyni ředitele pro MŠ

- provádí autoevaluaci své vlastní práce na konci školního roku (sebehodnotící škála pedagogického pracovníka)

Hodnocení a evaluace provozními pracovníky:

- hodnotí a evaluuje svoji vlastní práci (1x za 2 roky – konec školního roku autoevaluace podmínek školy)
- hodnotí a evaluuje činnost celé školy ze svého pohledu, hledá nové náměty a předkládá je na pravidelných pedagogických radách nebo kdykoli zástupkyni ředitele pro MŠ

Hodnocení a evaluace rodiči dětí:

- připomínky průběžné, na třídních schůzkách, na individuálních konzultacích, denně při převzetí či předávání dětí
- anonymní dotazníky (dle potřeby a nutnosti během školního roku, nepravidelně)

Hodnocení a evaluace samotným dítětem:

- spokojenost dítěte v MŠ, radost, možnost vyjádřit, co ho baví, co se mu nelíbí, co by zlepšilo (systém sebehodnocení ve třídách, smajlíci atd.)
- spolupráce při vytváření pravidel chování v MŠ, kontrola jejich dodržování

Hodnocení nadřízenými orgány, ČŠI atd.:

- dle jejich vlastních směrnic a kritérií

Kontrolní činnost pedagogických i nepedagogických pracovníků vykonává na škole ředitel školy či zástupkyně ředitele pro MŠ.

7.2 Pedagogická diagnostika

Pedagogickou diagnostiku provádí pedagogické pracovnice ve třídě. Každé dítě má svoji složku s hodnotícími listy, kam jsou zaznamenávány pokroky v jednotlivých oblastech vývoje. Hodnocení probíhá nejméně 2x ročně, a to 1x na konci školního roku a 1x v průběhu roku, jsou doplňovány dle potřeby průběžně. Jde o důvěrný materiál sloužící pedagogovi k další práci, ale i jako podklad konzultace s rodiči a jejich informovanost.

Pro děti s odkladem povinné školní docházky je vypracováván *Pedagogický plán rozvoje dítěte s OŠD*, který vzniká na základě spolupráce mezi pedagogy MŠ a zákonným zástupcem dítěte.

Podkladem pro sestavení Plánu jsou závěry z vyšetření PPP, průběžné pozorování dítěte, pedagogické posuzování a hodnocení úrovně dílčích funkcí v jednotlivých oblastech vývoje a následné stanovení vhodných metod a postupů při práci s dítětem.

Údaje o dětech získávané v průběhu výchovně vzdělávacího procesu slouží jako zpětná vazba. Tyto materiály se stávají východiskem pro další efektivnější práci s dětmi. Dále učitelky ve třídě vypracovávají spolu se speciálním pedagogem v MŠ PLPP, IVP a další.

Příloha č. 1

Dlouhodobý plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty pro mateřskou školu

